

Jona's gebed verhoord (VIII)

Prediking over Jona 2: 4- 9

'En ik zeide: Ik ben uitgestoten van voor Uw ogen; nochtans zal ik den tempel Uwer heiligheid weder aanschouwen. De wateren hadden mij omgeven tot de ziel toe, de afgrond omving mij; het wier was aan mijn hoofd gebonden. Ik was nedergedaald tot de gronden der bergen; de grendelen der aarde waren om mij henen in eeuwigheid; maar Gij hebt mijn leven uit het verderf opgevoerd, o HEERE, mijn God! Als mijn ziel in mij overstelpt was, dacht ik aan den HEERE, en mijn gebed kwam tot U, in den tempel Uwer heiligheid. Die de valse ijdelheden onderhouden, verlaten hun lieder weldadigheid. Maar ik zal U offeren met de stem der dankzegging; wat ik beloofd heb, zal ik betalen. Het heil is des HEEREN'.

Liturgie:

Ps. 119 : 80

Ps. 77 : 1

Schriftlezing Psalm 116, tekst Jona 2:4-10

Ps. 77 : 2, 3, 5

Ps. 30 : 2, 3, 4

Ps. 61 : 4

Gemeente,

De vorige keer hebben wij een begin mogen maken met de prediking van het gebed van Jona. Wij zagen, dat hij pas aan het gebed toekwam, toen hij overboord ging en in de buik van de vis terecht kwam. Toen stond de Heilige Geest op in zijn hart en maakte scheiding tussen het licht en de duisternis. Toen begonnen de beloften Gods te gloren in zijn hart. Het was een wonderlijk bidvertrek. Jona's geloof waakte op en daarmee het gebed. Immers het geloof, *én* het gebed hebben alles met elkander te maken. Jona bad tot de Heere zijn God. Daarin zagen wij het eenzijdige werk des Heeren. God blijft onze God, ook wanneer alles tegen ons getuigt. Omdat Hij wist, wat wij waren, voordat Hij met ons begon. Het was geen slaaptablet, maar een levende pleitgrond. Hij *bad!* Het staat er in de verleden tijd. Dat wil zeggen het is een samenvatting van wat hij *heeft* gebeden. Nu klinkt er een danklied voor de verkregen verlossing met een weergave van de grote nood van deze bidder. Hij riep uit de benauwdheid tot de Heere. Dit gebed is tot onze lering beschreven! Het ware gebed is uit de Heilige Geest en uit het geloof. Dit gebed is om moed te geven aan arme tobbers! Wij mogen roepen in *elke* omstandigheid van het leven. Gebeden uit de nood, kort en dringend. Dat hoort de Heere! Het wordt aanvankelijk nog erger. Schreiend! De storm omving hem. 'Al Uw baren en Uw golven zijn over mij heengegaan'.

Daar waren wij gebleven. Jona lag in de golven. De éne golf was er nog niet geweest, of de volgende kwam op hem af. Jona in de storm. Zie gemeente, een aangrijpend beeld van de zondaar in de maalstroom van de strijd en van de worsteling. Hoe goed kunnen wij deze golven vertalen met inwerpselen van ons boos en ongelovig hart: 'voor u is er toch geen genade meer!' 'God wil u toch niet meer horen!' 'Hij wil Zijn aangezicht niet meer over u doen lichten!' 'Zover heb ik het nu door mijn zonden gebracht, dat Hij niet meer naar mij omziet!' 'Hij laat al dit kwaad over u komen om uw boosheid, om Zich te wreken!' 'Nu moet u sterven. Hij doet geen wonder mee!'. ' Ook de laatste resten van de hoop kunt u laten varen! 'Ik zal God nooit meer weerzien!' Zie gemeente, wij brengen het op de zee van smart en beproeving, van hartstochten en zonden niet beter af. Er kunnen tijden zijn van zware nood naar lichaam en ziel. Weten wij dan het antwoord? Denk aan de profeet Habakuk. Welke belijdenis sprak hij uit bij het zien van de laatste rund?

Jona besloot: 'ik ben uitgestoten van voor Uw ogen'. Dat was een haastig besluit. Snel zijn wij in onze besluiten, met onze woorden. De Psalmist zei: 'Ik zeide wel in mijn haasten: alle mensen zijn leugenaars'. Dat was te haastig. Wij menen dat wij in een bepaalde situatie genoeg tegenspoed gehad hebben. Nee, dat kan niet meer. Nee, nu is het teveel. Jona kon het werk van God van vroeger aan zijn ziel niet meer ontdekken. Dat gebeurt meer. We hebben geen gezicht op de Heere, we zijn de Heere kwijt. Dan zijn we alles kwijt. Wie in de duisternis de staat van zijn ziel moet opmaken, komt tot een verkeerde conclusie.

Uitgestoten, dat is een aangrijpend woord! Jona is een type van Christus. Jona is een teken van de Zoon des mensen. Hij werd ook uitgestoten. Hij was in de eeuwige duisternis. Boven Hem was het ontzettend onweer van de toorn Gods. Beneden Hem was de afgrond. Maar zie gemeente, er volgt nog iets op. '*Nochtans* zal ik de tempel Uwer heiligheid weder aanschouwen'. Dat is een wonderlijk woord! Het is een keerpunt, een kentering. Dat is een woord van de Heilige Geest, dat een geweldig keerpunt aanduidt. Dat is een woord waardoor menigeen een zege wegdroeg te midden van verschrikkelijke nood en aanvechting. Dat is een woord dat niet *later* toen het heil voorbij was, is uitgesproken. Maar het is *midden* in de nood uitgesproken! Want dit sprak Jona *in* de buik van de vis. In een oord van verschrikking. In een plaats vol van duisternis en donkerheid. Dat was een woord dat de Heilige Geest Jona gaf. Dat was een hartversterking, een verkwikking. Dat was een woord, dat de uitgebluste hoop opwekt. Immers de verdrukking werkt 'lijdzaamheid, en de lijdzaamheid bevinding en de bevinding hoop. En deze hoop beschaamt niet, omdat de liefde Gods in het hart wordt uitgestort'. Het geloof lag onmachtig neer. Maar het levende geloof is nimmer van de Heilige Geest te scheiden. Hij is het die de rokende vlaswiek aanblaast en het gekrookte riet niet verbreekt. Dat is een woord, dat diep in de ziel ingaat. Dat is een woord des geloofs. Hier buigt de Heilige Geest, die Zich naar Paulus' woord als een moeder neerbuigt over een mens, die zich aan de boorden van de nood bevindt, en de zwakheden te hulp komt en in ons zucht met woordeloze verzuchtingen. Dan zet Hij Zijn schouders onder onze grote nood en weet tot God wel een woord te bidden.

Maar bad Jona dat woord dan niet? Jawel. Dat is een verhouding voor ons niet te doorzien maar toch aanwezig. Hoe heet dat woord? *Nochtans*! Dat wijst op een scherpe tegenstelling. Het is een wonderlijk woord, een woord des geloofs! Een woord dat diep in het hart wordt ingegrift en blijft staan te midden van de loeiende orkanen. Waar de worsteling haar hoogtepunt bereikt, daar is dat overluid roepen in het hart, dat twisten met het eigen ongelof, dat niet kunnen rusten in de doodsnood, maar een zich opheffen van het hart tot de eer en de deugden Gods, daar is midden in de helse verschrikking het lied der overwinning! '*Nochtans* zal ik de tempel van Uw heiligheid weder aanschouwen'. *Midden* in zijn verlorenheid werd hij behouden. Jona verloor zichzelf om zich aan God vast te houden. Zulke verlorenen worden behouden, ook vandaag. Want wij staan u geen verhaaltje te vertellen, maar de levensgeschiedenis van God en Zijn kerk. Gewis gemeente, de Heere is nog steeds dezelfde God! Ook vandaag wordt in de verschrikkelijkste aanvechtingen van de satan van het ongelof het '*nochtans*' van het geloof gehoord. Hoorden wij het maar meer! Want hierin wordt de valse ontdekking van de ware onderscheiden, dat de valse ontdekking blijft staan bij het eerste. 'In ben uitgestoten van voor Uw ogen', en dan een punt zet. Maar de ware ontdekking vindt het woord *nochtans*. Dat is een scharnier. Hoewel... Dat is geen sprong met ons verstand, maar de goddelijke mogelijkheid is in onze onmogelijkheid. Het geloof is een goddelijke raadgeving en een goddelijk bevel en goddelijke gave en de enige mogelijkheid om zalig te worden. Wat is het geloof toch een groot wonder! Het ziet redding in ondergang. Het ziet liefde waar alleen maar toorn voorhanden is. En ziet uitkomst waar alleen het graf zijn kaken open doet. Het ziet niets en ziet toch de Onzienlijke. Het ziet de mogelijkheid waar alleen maar onmogelijkheden voorhanden zijn. Zo is de Heere Christus door Jona afgebeeld. Hij hield vast toen al de fiolen van de toorn Gods over Hem werden uitgeworpen, toen heeft Hij God voor een waarachtig man van Zijn Woord gehouden. En Hij is gered. Zo ook vandaag. De Heere heeft een worstelend volk. De Heere heeft een werkzaam volk.

Jona zal weer in de tempel komen. In Gods huis. De plaats waar de Heere Zich openbaart, waar hij de gemeenschap met God en Zijn volk smaakt. Immers de plaats was alleen belangrijk omdat de Heere er was. Het ging Hem om de dienst der verzoening, zo heerlijk door de ark afgebeeld. Daarheen, naar deze in de schaduwen afgebeelde Christus trok heel Zijn ziel. Immers het was de tempel van Gods heiligheid. Dat was geen verschrikking voor Jona, maar een verkwikking. Immers wanneer wij horen van de heiligheid des Heeren, dan menen wij verbrand te worden. Nu daarvoor is alle reden. Maar dan kennen wij de Heere nog maar heel gebrekkig. Immers de heiligheid die de Heere in Zijn tempel openbaart, is niet een verzengende heiligheid maar een die vol is van het bloed en de Geest van Christus. De Heere heeft zulk een overvloed van heiligheid en genade voor zondaren, dat Hij ook nu tot het feest der verzoening en afwassing van al onze onheiligheid roept en ook nu de ogen van onreine zondaren trekt tot de volle verzoening.

Verstaan wij Jona, gemeente? Verstaan wij dat voor onszelf? Nee, ik vraag u niet of u wel eens in de Middellandse Zee bent geworpen? Maar of u in uw onmogelijkheden bent vastgelopen? Dat wonderde geloof van het nochtans, die wending van de ziel tot de Zaligmaker. Dat wonder van: 'Ik zal door 's vijands zwaard niet sterven, maar leven en des Heeren daan, waardoor wij zoveel heil verwerven, elk tot Zijn eer doen gadeslaan'. Onthoud gemeente, dat er bij elke insnijding van het recht des Heeren er altijd, (het mag korter of langer duren) een wending nodig is tot de Zaligmaker! Is er ook vandaag een grote verrassing dan de Heere Zelf in Zijn oneindige liefde in Zijn Zoon? Is er heerlijker prediking mogelijk dan het prediken van de Heere Jezus voor zulke diep verdorven zondaren? De genade is meer dan onze nood. De genade is alles! Wanneer er is een ogenblik van Zijn toorn, maar een leven is in Zijn goedgunstigheid. O die nood der ziel. Immers ook nu lopen er nog mensen rond die zeggen: voor mij is er geen verlossing meer, ik kan niet meer vernieuwd worden tot de zaligheid, ik heb de Zoon van God smaadheid aangedaan. Ik heb moedwillig gezondigd. Ezau's tranen eenmaal gesmaakt, maar de goedertierenheid veracht. Hoor de Heilige Geest worstelt ook nu tegen deze taal der hopeloosheid in, en wekt het geloof op en zegt: 'hoopt op God'. Het Evangelie is een kracht Gods tot zaligheid. Juist op de ashoop heeft Job getuigd: 'Ik weet mijn Verlosser leeft'.

Toch is Jona nog niet aan het eind. Hij spreekt nog verder over zijn nood. Lees vers 5 en 6. Er zijn tijden van het leven der gelovigen, die zij nooit vergeten. Dat zijn de dagen van de nood. Het geloof onder water is een dobberend geloof. Ziet Jona op zijn toestand van weleer, dan komen de verschrikkingen weer boven. 'Wateren omgeven tot de ziel toe'. Dat wil zeggen voor de poort der eeuwigheid. 'De afgrond omving mij'. Daar kom ik nooit meer uit, dacht Jona. Het wier was aan zijn hoofd gebonden. Ze hielden hem vast. Daardoor was zijn hoofd niet te bewegen. Zo werd hij meegevoerd tot aan de gronden der bergen. Dat is diep, daar in de vis! Nooit meer naar boven. Hij kwam bij de grendelen der aarde, bij het dodenrijk met zijn poort. Het was uit en voorbij! *Maar*, staat er dan! Weer zo'n wonderlijk woord! 'Maar, Gij hebt mijn leven uit het verderf opgevoerd, o HEERE mijn God!' Maar mijn ongeloof.., maar mijn zonden.., maar de hel.., maar de toorn Gods..! De Geest heeft de overhand en roept en verhoord! Midden in de nood staat een kruis! Christus is opgestaan! Daarom wordt Jona verhoord. Midden in de aanvechting heeft hij een vaste blik op de grote Redder: '*Mijn* Heere en *mijn* God'! Dat leert het geloof te mijnen. Heere Jezus, Gij zijt ook *mijn* God, zo beleed Thomas. Hij heeft nu de sleutelen van de hel en van de dood! Hij heeft de grendels verbroken en de ijzeren deuren aan stukken geslagen. En het gevolg is aanbidding. 'Gij hebt mij verlost Heere'. Gij hebt mijn leven uit het verderf opgevoerd, o HEERE, mijn God'!

In het zevende vers geeft hij nogmaals een samenvatting van wat hij doorleefd heeft. Jona is zeer thuis in de Psalmen. Hij heeft ze als kind al geleerd, sommige Psalmen worden letterlijk geciteerd. Nu komen die woorden terug in zijn gebed. Is dat plagiaat? Nee, hij heeft het geleerd en werd er later bij bepaald. Veel geleerd in onze jonge jaren, waarbij we later weer worden bepaald. Dat wil zeggen, niet er omheen gelopen, maar erbij stilgezet. Dan krijgen de woorden een glans omdat de inhoud ervan wordt verklaard aan het hart. Dan doorleven wij de woorden.

Gods Woord is de grondslag van alle onderwijs, op de catechisatie, van de zondagschool. Van de school waar de kinderen onderwijs krijgen naar 's Heeren Woord. Daarom moeten wij niet hopeloos zijn. Ga ermee door. Er zijn voorbeelden te over die ons moed geven. Denk aan Hanna en anderen, die de taal van de Bijbel kenden. Wat nemen zij daar voor later van mee? 'Uit de mond der zuigelingen hebt Gij sterkte gegrondvest'. Hier is de bevinding der heiligen. Wat is de bevinding? De vrucht van het geloof. Velen zeggen niet de bevinding maar de christen. Het is een uiteen trekken, wat naar de orde Gods bijeen hoort. Deze bevinding bedoelt het buiten-Bijbelse, dan gaat het om de juiste systemen. De Schrift én dan nog wat anders. Dat is onjuist! De bevinding der heiligen staat in Gods Woord te lezen. Vandaar de band aan het Woord. Wanneer de Schrift gepreekt wordt en trouw bediend wordt, komt het leven van het geloof aan de orde. Niet de bevinding moet gepreekt worden, maar er moet *bevindelijk* gepreekt worden! Dat is een groot verschil! Sommigen vatten dit niet. Er kan bevinding gepreekt worden, terwijl het geheel voorwerpelijk is. Dan is de bevinding voorwerp en geen levende vrucht van het verstaan van de Heilige Schrift door de Heilige Geest. Bij het preken van de *bevinding* is de mens toeschouwer, bij het *bevindelijk* preken is de mens erbij betrokken. Coram Deo, voor het aangezicht Gods!

Zo ging het Jona. Zo gaat het nog! Dan krijgen wij er belang bij. Dan wordt onze ziel opnieuw aangeraakt door de Heere. Dan gaan wij de nietigheden wegdoen. Het is allemaal onbestendig, het zijn afgoden, holligheden! O dat hartelijk verwerpen van deze ijdelheden! Zij verlaten hun ondankbaarheid. 'Maar ik zal U offeren met de stem der dankzegging'. 'De offeranden Gods zijn een verbroken en verslagen geest'. Niet uit de nood der verlostten gekomen, is er ook geen dank. Maar schijndankbaarheid is een plant zonder wortel. Dat was de houding van de Farizeeën.

Het heil is des Heeren, dat is de belijdenis van Jona. Gemeente, hebben wij daar kennis aan? Anders staan wij beschaamd! Dan is het geloof vals! Dan zijn wij de ijdelheden nagevolgd, zoals de rijke man in de gelijkenis. Wij hoorden het loflied op de weldadigheid, op de genade. Maar zelf staan wij erbuiten! Gemeente, het leven is een damp, de dood wenkt ieder uur. Willen wij offeren. Waarmee? Met Christus' volkomen zaligheid, en met niets anders. Het heil is des Heeren! Dat is geluk, dat is troost, dat is vast en dat geeft bewaring!

Amen